

Laidiens: 01.11.2001., Nr. 157

Satiksmes ministrija

Noteikumi Nr. 30 Rīgā 2001.gada 15.oktobrī

Transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmas

Izdoti saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 22.panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā notiek transportlīdzekļu vadītāju (turpmāk - vadītājs) apmācība un kārtību, kādā veic mācību grupu reģistrāciju un pieteikšanu vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenu kārtīšanai.
2. Tramvaju un trolejbusu vadītāju apmācība tiek veikta pēc Tramvaju un trolejbusu pārvaldes programmas.
3. Velosipēdu un mopēdu vadītājiem nepieciešamās zināšanas, kas ietver Ceļu satiksmes noteikumu un satiksmes drošības pamatus, tiek apgūtas pašmācības ceļā.
4. Šie noteikumi nenosaka traktortehnikas vadītāju apmācības kārtību.
5. Personu apmācība vadītāja kvalifikācijas iegūšanai atļauta juridiskām personām, kurām noteiktajā kārtībā ir izsniegta licence autotransportlīdzekļu vadītāju apmācībai un mācību karte (turpmāk — autoapmācības iestāde).
6. Pirmās palīdzības apmācība notiek saskaņā ar Labklājības ministrijas apstiprināto Pirmās palīdzības apmācības programmu.

II. Mācību procesa organizācija

1. Vispārīgās prasības

7. Mācību procesa organizāciju autoapmācības iestādē veic tās vadītāja norikota persona — mācību daļas vadītājs.
8. Pirms mācību uzsākšanas autoapmācības iestāde iepazīstina apmācāmo personu ar šajos noteikumos ietverto apmācības kārtību, kā arī autoapmācības iestādes un apmācāmās personas tiesībām un pienākumiem.
9. Nepieciešamo teorētisko priekšmetu un braukšanas mācību stundu skaitu, ņemot vērā apmācāmās personas sākotnējās zināšanas, prasmes, iemaņas un sekmību, nosaka autoapmācības iestāde, bet to apjoms un mācību ilgums nedrīkst būt mazāks par 1.pielikumā noteikto un to saturs atbilst 2., 3., 4. un 5.pielikumā noteiktajam.
10. Autoapmācības iestāde, apmācot personas, kuras papildus esošajai mehānisko transportlīdzekļu vadītāja kvalifikācijai, vēlas iegūt jaunas kategorijas mehānisko transportlīdzekļu vadītāja kvalifikāciju:
 - 10.1. teorētisko priekšmetu apmācības laikā, saīsinātā veidā atkārtoti un nostiprina iepriekš iegūtās zināšanas, kā arī sniedz papildus zināšanas atbilstoši attiecīgās kategorijas transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmas prasībām;
 - 10.2. braukšanas apmācības laikā, saīsinātā veidā atkārtoti un nostiprina iepriekš iegūtās braukšanas iemaņas un prasmes, kā arī sniedz papildus braukšanas iemaņas un prasmes atbilstoši attiecīgās kategorijas transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmas prasībām.

2. Teorētisko priekšmetu apmācība

11. Teorētiskos priekšmetus (Ceļu satiksmes noteikumus, satiksmes drošību u.c.) atļauts mācīt pasniedzējiem, kuriem ir attiecīgo priekšmetu pasniedzēja apliecība, mācību telpā, kurai ir izsniegta mācību karte un kura ir norādīta mācību grupas reģistrācijas pieteikumā (6.pielikums).
12. Vienas teorētisko priekšmetu mācību stundas ilgums ir 45 minūtes.
13. Maksimālais teorētisko priekšmetu mācību stundu skaits mācību grupās, kurām nodarbības notiek laikā no plkst. 8.00 līdz 18.00 (dienas mācību grupas), nedrīkst pārsniegt 6 mācību stundas dienā, bet mācību grupās, kurām nodarbības notiek laikā no plkst. 17.00 līdz 23.00 (vakara mācību grupas) — 4 mācību stundas dienā.
14. Vienlaicīgi attiecīgos teorētiskos priekšmetus atļauts mācīt šādās mācību grupās:
 - 14.1. 0/A1, 0/A2, 0/B1, 0/B, 0/B un C1;
 - 14.2. B/C1 un B/D1;

14.3. C1/C, C1/D, D1/C, D1/D un C/D;

14.4. B/E un D1/E;

14.5. C1/E, C/E un D/E.

Piezīme. Pirms daļas svītras tiek norādīta mācību grupā apmācāmo personu iepriekšiegūtās mehānisko transportlīdzekļu kategorijas vadītāja kvalifikācija (ja tiek apmācītas personas, kam nav mehānisko transportlīdzekļu vadītāja kvalifikācija — 0), bet pēc daļas svītras — mehānisko transportlīdzekļu kategorija, kuras vadītāja kvalifikācijas iegūšanai personas tiek apmācītas.

15. Teorētisko priekšmetu mācību stundas atzīmē mācību grupas žurnālā. Mācību stundu laiku aizliegts izmantot tematisko uzdevumu risināšanai.

16. Pēc teorētisko priekšmetu apmācības pabeigšanas tiek pieņemts autoapmācības iestādes beigšanas teorētiskais eksāmens, kura prasības un pieņemšanas kārtību nosaka autoapmācības iestāde.

3. Braukšanas apmācība

17. Braukšanu atļauts mācīt braukšanas mācību instruktoriem, kuriem ir braukšanas mācību instruktora apliecība un atbilstošās kategorijas transportlīdzekļu vadītāja stāžs ir vismaz trīs gadi, ar mācību transportlīdzekli, kas aprīkots atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kā arī ir attiecīgi reģistrēts bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” (turpmāk — CSDD) Transportlīdzekļu reģistrā (tikai B, C1, C, D1 un D kategoriju transportlīdzekļiem).

18. Vienas braukšanas apmācības stundas ilgums ir 60 minūtes.

19. Braukšanas apmācības ilgums apmācāmajai personai dienā nedrīkst pārsniegt 2 stundas.

20. Braukšanas apmācību atļauts veikt tikai ārpus teorētisko priekšmetu apmācību laika un braukšanas apmācības nodarbības atzīmē mācību grupas žurnālā.

21. Pēc braukšanas apmācības pabeigšanas tiek pieņemts autoapmācības iestādes beigšanas braukšanas eksāmens, kura prasības un pieņemšanas kārtību nosaka autoapmācības iestāde.

III. Mācību grupu reģistrācija

22. Mācību grupas autoapmācības iestādes pārstāvis ne vēlāk kā 5 darba dienu laikā pēc mācību uzsākšanas reģistrē CSDD iesniegtajā pieteikumā (7.pielikums) norādītajā CSDD nodaļā, kurā pieņem attiecīgas kategorijas transportlīdzekļu vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenus un izsniedz vadītāja apliecības.

23. Ja autoapmācības iestāde vēlas mainīt CSDD nodaļu, kurā tiek reģistrētas mācību grupas, autoapmācības iestādes pārstāvis atkārtoti iesniedz CSDD 22.punktā minēto pieteikumu, kurā autoapmācības iestāde ir motivējusi nepieciešamību mainīt CSDD nodaļu.

24. Mācību grupas reģistrācijai autoapmācības iestādes pārstāvis CSDD nodaļā iesniedz mācību grupas reģistrācijas pieteikumu, kā arī uzrāda mācību grupas žurnālu un apmācāmo personu apliecinošā dokumenta to lappušu kopijas, kurās ir norādīts personas vārds, uzvārds, fotogrāfija, personas kods, personas paraksts, dokuments par likumīgām tiesībām uzturēties Latvijas Republikā, ja tāds ir (turpmāk - personu apliecinošā dokumenta kopija).

25. Pēc mācību grupas reģistrācijas aizliegts mācību grupā iekļaut jaunas apmācāmās personas.

26. Ja mācību grupā reģistrētā persona neapmeklē teorētisko priekšmetu vai braukšanas apmācības nodarbības, autoapmācības iestāde to atskaita no mācību grupas. Atskaitītās personas autoapmācības iestāde svītro no mācību grupas žurnālu grupu sarakstiem un par tām rakstiski informē attiecīgo CSDD nodaļu.

27. Teorētisko priekšmetu nodarbību grafika izmaiņu gadījumā, autoapmācības iestāde savlaicīgi par to rakstiski informē attiecīgo CSDD nodaļu.

IV. Apmācību laikā sniedzamās zināšanas, iemaņas un prasmes

28. Nolūkā nodrošināt ceļu satiksmes drošību autoapmācības iestāde nodrošina, ka jebkura tajā apmācītā persona iegūst šādas zināšanas, iemaņas un prasmes:

28.1. paredzēt ceļu satiksmei bīstamu situāciju veidošanos un novērtēt to bīstamības pakāpi;

28.2. vadīt savu transportlīdzekli tā, lai neradītu ceļu satiksmei bīstamas situācijas, bet, ja tādas izveidojas citu satiksmes dalībnieku rīcības rezultātā — darīt visu iespējamo, lai tās novērstu;

28.3. pārzināt ceļu satiksmi reglamentējošos un ar ceļu satiksmi saistītos normatīvos aktus, ievērot Ceļu satiksmes noteikumu prasības un nodrošināt vienmērīgu transportlīdzekļu plūsmu;

28.4. noteikt jebkurus nopietnus transportlīdzekļa tehniskos defektus, jo īpaši tos, kas apdraud satiksmes drošību (stūres iekārtas, bremžu sistēmas u.tml. defektus), un veikt pasākumus, lai pienācīgā veidā tos novērstu;

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Vispārīgie jautājumi. Gājēju un pasažieru pienākumi. Vadītāju pienākumi. Vadītāju pienākumi īpašos gadījumos.	3	3	1	1	1	1	1
2.	Ceļa zīmes un apzīmējumi.	12	14	4	6	2	3	6
3.	Transportlīdzekļu braukšanas, manevrēšanas, apstāšanās un stāvēšanas kārtība.	6	7	2	3	1	1	3
4.	Ceļu satiksmes regulēšana.	2	2	1	1			1
5.	Krustojumu pārbraukšana.	3	3	1	1			1
6.	Ceļu satiksme dzīvojamās zonās. Dzelzceļa pārbrauktuvju šķērsošana. Gājēju pārejas un sabiedrisko pasažieru transportlīdzekļu pieturas. Ārējās apgaismes ierīču lietošana. Skaņas signāla, avārijas gaismas signalizācijas un avārijas zīmes lietošana. Transportlīdzekļu vilkšana.	7	7	2	2	1	1	2
7.	Pasažieru un kravas pārvadāšana.	1	3	1	2		1	
8.	Transportlīdzekļu tehniskais stāvoklis un iekārtojums.	2	2	1	1	1	1	1
9.	Transportlīdzekļu reģistrācija, numura zīmes un pazīšanas zīmes.	2	2	1	1		1	
	Kopā	38	43	14	18	6	9	15

2.2. Priekšmeta “Ceļu satiksmes noteikumi” programma

Pirmā tēma

Vispārīgie jautājumi.

Gājēju un pasažieru pienākumi.

Vadītāju pienākumi.

Vadītāju pienākumi

īpašos gadījumos

Ceļu satiksmes noteikumos lietoto terminu nozīme, to skaidrojums un pielietojums ceļu satiksmē. Atsevišķu terminu (apdzišana, dot ceļu, galvenais ceļš u. c.) nozīme satiksmes drošības nodrošināšanā.

Gājēju un pasažieru vispārīgie pienākumi. Dokumenti, kas nepieciešami, lai vadītu attiecīgu transportlīdzekli. Vadītāja vispārīgie pienākumi. Gadījumi, kad vadītājam ir aizliegts vadīt transportlīdzekli.

Operatīvo transportlīdzekļu vadītāju tiesības un pienākumi. Transportlīdzekļu vadītāju pienākumi, tuvojoties operatīvajam transportlīdzeklim. Vadītāja rīcība pēc ceļu satiksmes negadījuma.

Otrā tēma

Ceļa zīmes un apzīmējumi

Ceļa zīmju (turpmāk — zīmes) iedalījums grupās (brīdinājuma, priekšrocības u.c.) un to uzstādīšanas veidi (stacionārās, pagaidu, dublējošās, atkārtoti uzstādītās). Brīdinājuma grupas zīmju nosaukumi, nozīme un uzstādīšanas kārtība. Vadītāja rīcība, tuvojoties ceļa posmam, kas apzīmēts ar attiecīgu brīdinājuma zīmi. Priekšrocības zīmju nosaukumi, nozīme un uzstādīšanas kārtība. Zīmju “Dodiet ceļu” un “Neapstājoties tālāk braukt aizliegts” prasību neievērošanas bīstamās sekas. Vadītāja rīcība atbilstoši priekšrocības zīmju prasībām. Kopīgās aizlieguma zīmju pazīmes. Aizlieguma zīmju nosaukumi, nozīme, uzstādīšanas īpatnības, to darbības zona. Vadītāja rīcība atbilstoši aizlieguma zīmju prasībām. Rīkojuma, norādījuma un virzienu rādītāja un informācijas zīmju nosaukumi, nozīme un uzstādīšanas īpatnības, vadītāja rīcība atbilstoši šo zīmju prasībām. Papildzīmju nosaukumi un nozīme, zīmes, ar kurām tās uzstāda, papildzīmju darbība.

Ceļa apzīmējumu iedalījums. Kopējās vertikālo ceļa apzīmējumu pazīmes. Vertikālo ceļa apzīmējumu nozīme un pielietojuma apstākļi. Horizontālo ceļa apzīmējuma nozīme, krāsa un pielietojuma apstākļi. Vadītāja rīcība atbilstoši vertikālo un horizontālo ceļa apzīmējumu prasībām.

Papildzināšanas atsevišķu kategoriju transportlīdzekļu vadītāju apmācībai:

1. C1, C, C1E, CE kategorijām. Zīmju (aizlieguma, papildzīmes u.c.), kuru darbība attiecas uz kravas automobiļiem un to sastāviem, kuru pilna masa pārsniedz 3500 kg., nozīme un uzstādīšanas kārtība;

2. D1, D, D1E, DE kategorijām. Zīmes, kuru darbība neattiecas uz sabiedriskajiem pasažieru transportlīdzekļiem.

Trešā tēma